

PensionDanmarks erklæring om negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer (PAI) for 2022

Finansiell markedsdeltager: PensionDanmark (LEI: 213800FUOGGLQ4FL3R57)

Sammenfatning:

PensionDanmark (LEI: 213800FUOGGLQ4FL3R57) tager hensyn til de væsentligste negative indvirkninger af sine investeringsbeslutninger på bæredygtighedsfaktorer. Denne erklæring er den konsoliderede erklæring om de væsentligste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer fra PensionDanmark. Denne erklæring om de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer omfatter referenceperioden fra den 1. januar 2022 til den 31. december 2022.

PensionDanmark ønsker, at vores investeringer generelt skal gøre en positiv forskel for samfund, mennesker og miljø. PensionDanmark har derfor en grundig proces for at overvåge, måle og evaluere vores investeringers indvirkning på bæredygtighedsfaktorer, og de indgår på lige fod med finansielle analyser i alle faser af investeringsprocessen. PensionDanmark rapporterer løbende om sit arbejde med at integrere og fremme bæredygtighed gennem investeringerne, herunder denne rapportering om negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer, også kendt som '*principle adverse impact-indicators*' (PAI). PAI-rapporteringen for 2022 dækker 20 indikatorer, herunder faktorer på klima, miljø, sociale forhold og menneskerettigheder. 18 af indikatorerne er obligatoriske, mens 2 af indikatorerne er udvalgt af PensionDanmark, da de er særligt relevante for vores arbejde: politik for skovrydning og manglende due diligence-processer inden for menneskerettigheder.

Som arbejdsmarkedspensionsselskab, der er oprettet af overenskomstpartnerne, er PensionDanmark særligt opmærksom på negative virkninger på arbejdstagerforhold og (køns-)diversitet i selskabernes forretningsførelse. Derudover er der et særligt fokus på at afbøde negative indvirkninger på klimaet og biodiversitet, idet PensionDanmark samtidig gør en stor indsats for at hjælpe virksomheder og samfund med at accelerere den grønne omstilling.

PensionDanmark's rapportering på ESG-området udvikles løbende i takt med at både metoder og datagrundlag forbedres på tværs af aktivklasser og vi bidrager løbende til metodeudvikling for rapportering i danske og internationale fora. PensionDanmark vil derfor ikke konkludere håndfast på opgørelsen af PAI-indikatorer på nuværende tidspunkt, da datakvalitet og dækning er svingende for en række af indikatorerne. Vi forventer, at data bliver bedre i de kommende år, særligt når EU's nye direktiv om bæredygtighedsrapportering (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD) træder i kraft, da det vil stille større krav til virksomhedernes rapportering. Desuden efterspørger PensionDanmark øget transparens og mere pålidelig rapportering fra de virksomheder, vi investerer i, som del af vores aktive ejerskab.

En stor del af vores arbejde med negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer udføres i praksis gennem vores aktive ejerskab som investorer. Det aktive ejerskab udføres gennem dialog med udvalgte selskaber i aktieporteføljen og gennem stemmeafgivelse på selskabernes generalforsamlinger, og adresserer bl.a. de emner, som PAI-indikatorerne omhandler. Når vi indgår i en dialog

med selskaber i aktieporteføljen er formålet blandt andet at indgå i en proaktiv dialog, hvor vi forsøger at påvirke selskabet til at mindske deres negative bæredygtighedsvirkninger, som i sidste ende øger værdiskabelsen for aktionærerne og samfundet generelt.

Summary in English

PensionDanmark (LEI: 213800FUOGGLQ4FL3R57) considers principal adverse impacts of its investment decisions on sustainability factors. The present statement is the consolidated statement on principal adverse impacts on sustainability factors of PensionDanmark. This statement on principal adverse impacts on sustainability factors covers the reference period from 1 January 2022 to 31 December 2022.

PensionDanmark strives for our investments to create a positive impact on society, people, and the environment. Therefore, PensionDanmark has a thorough process for monitoring, measuring, and evaluating the impact of our investments on sustainability factors, and they are included equally with the financial analysis in all stages of the investment process. PensionDanmark provides ongoing reports on its efforts to integrate and promote sustainability through our investments, including this reporting on adverse impacts on sustainability factors, also known as 'principle adverse impact-indicators' (PAI). The PAI reporting covers 20 indicators, including factors related to climate, environment, social conditions, and human rights. 18 of the indicators are mandatory, while 2 of the indicators are selected by PensionDanmark as they are particularly relevant to our work: deforestation and lack of due diligence processes regarding human rights.

As a labour market pension fund, PensionDanmark is particularly attentive to adverse impacts on labour conditions and (gender) diversity. Additionally, we have a special focus on mitigating adverse impacts on climate and biodiversity, as PensionDanmark is actively undertaking significant efforts to assist companies and society in accelerating the green transition.

PensionDanmark's reporting on (Environmental, Social, and Governance) is constantly evolving as both methods and data quality improve across asset classes, and we consistently contribute to the advancement of methodologies for reporting in Danish and international forums. Taking into account the existing data coverage, PensionDanmark refrains from reaching definitive conclusions regarding the calculation of PAI-indicators at this particular moment, as data quality and coverage fluctuate for several indicators. We expect data to improve in the coming years, especially with the impending implementation of the new EU's Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), as it will impose stricter reporting requirements on companies. PensionDanmark is supporting this development by demanding increased transparency and more reliable reporting from the companies in which we invest as part of our active ownership.

Many of our efforts on the PAI-indicators are exercised through active ownership. Our active ownership is applied through dialogues with selected companies in the investment portfolio and through voting at the companies' annual general meetings. Through our dialogues, we take into account several significant adverse impacts on sustainability factors that are material to the relevant companies. When engaging in dialogues with companies in the investment portfolio, the purpose is, among other things, to participate in a proactive dialogue where we attempt to influence the company to reduce their adverse impacts on sustainability factors, ultimately increasing value creation for shareholders and society as a whole.

Beskrivelse af de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer:

Tabellen nedenfor udgør PensionDanmarks rapportering på de negative bæredygtighedsindvirkninger ('Principle Adverse Impact indicators', eller PAI-indikatorer) for 2022. Indikatorerne er som udgangspunkt beregnet som et gennemsnit af indvirkningerne for hvert kvartal i 2022¹. Der er forskellige grader af datadækning for de forskellige indikatorer, som kan ses under afsnittet 'Data-dækning og kvalitet' efter tabellen.

Indikatorer for investeringer i investeringsmodtagende virksomheder

Indikator for negativ indvirkning på bæredygtighed	Parameter	Enhed	Indvirkning 2022	Forklaring	Trufne foranstaltninger og planlagte foranstaltninger og mål fastsat for den næste referenceperiode	
Klimarelaterede og andre miljørelaterede indikatorer						
Drivhusgasemissioner	1 Drivhusgasemissioner ²	Scope 1 ³	Ton	999.426	Opgjort for investeringer i børsnoterede aktier, virksomhedsobligationer, Private Equity og Private Debt (unoterede aktier og gæld), ejendomme, infrastruktur samt danske realkreditobligationer.	<p>Trufne foranstaltninger: I 2022 er realkredit-obligationer tilføjet til beregningen af det samlede CO₂-regnskab, hvilket gør at 80% af den samlede investeringsportefølje nu er medtaget i opgørelsen.</p> <p>Planlagte foranstaltninger og mål: Der er ikke planlagt specifikke foranstaltninger for 2023. Der er sat reduktionsmål på mellemlangt sigt, som kan ses under CO₂-aftryk.</p>
		Scope 2 ⁴	Ton	323.225	For nærmere metodebeskrivelse, se PensionDanmarks CSR rapport for 2022 s. 76-80	
		Scope 3 ⁵	Ton	3.994.497	Opgjort på baggrund af data fra MSCI for børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer.	<p>Trufne foranstaltninger: Der er ikke truffet specifikke foranstaltninger for Scope 3-emissioner i 2022.</p> <p>Planlagte foranstaltninger og mål: I 2023 vil der blive arbejdet videre med PensionDanmarks 2025-reduktionsmål. PensionDanmark har sat reduktionsmål for CO₂-udledninger inkl. Scope 3 for to højemissionssektorer i aktieporteføljen: olie og gas samt forsyning.</p> <p><i>Olie og gas:</i> Reduktion på 11% inden 2025 ift. 2019</p> <p><i>Forsyning:</i> Reduktion på 30% inden for 2025 ift. 2019</p> <p>PensionDanmarks samlede klimamål for vores portefølje af børsnoterede aktier og obligationer omfatter ikke virksomhedernes scope 3, da det ville føre til dobbelt-tælling eller mere af de samme emissioner.</p>

¹ CO₂-udledninger på private equity og private debt er opgjort baseret på PensionDanmarks beholdning ultimo-2022. Vi forventer at opdatere vores metode for disse aktivklasser i de fremtidige rapporteringer på PAI-indikatorer.

² Alle opgjorte CO₂-udledninger i dokumentet dækker over CO₂-ækvivalenter (CO₂e)

³ Dækker over direkte udledninger fra en virksomhed, f.eks. relateret til bygninger, køretøjer og stationære motorer.

⁴ Dækker over indirekte udledninger fra en virksomheds køb af energi, herunder bl.a. el, varme og kølesystemer.

⁵ Dækker over indirekte udledninger fra en virksomhed over en bred kam, herunder bl.a. virksomhedens køb af varer og services, generering af affald, distribution af produkter, investeringer og brug af virksomhedens produkter hos dens kunder.

		Total	Ton	5.317.149	Sum af scope 1,2,3	<p>Trufne foranstaltninger: Se ovenfor.</p> <p>Planlagte foranstaltninger og mål: Se ovenfor.</p>
2	CO₂-aftryk	CO ₂ -aftryk	Ton/ mio. EUR	464	<p>Opgjort for børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer som summen af scope 1 + 2 + 3 for de to aktivklasser divideret med porteføljebeholdningerne.</p> <p>Indikatoren er opgjort for virksomheder med tilgængelig oplysninger vedr. scope 3 hvilket giver en dækning på ca. 40 pct. for børsnoterede virksomhedsobligationer og 75 pct. for børsnoterede aktier målt på AuM.</p>	<p>Trufne foranstaltninger: Der er ikke truffet specifikke foranstaltninger for CO₂-aftryk i 2022.</p> <p>Planlagte foranstaltninger og mål: I 2023 vil der blive arbejdet videre med at realisere reduktionsmålene for CO₂-aftryk. PensionDanmark har fastsat følgende mål for reduktion af CO₂-aftrykket (Scope 1+2) for vores børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer:</p> <p>2025: 9,1 ton/mio. kr. (45% reduktion ift. 2018)</p> <p>2030: <6,4 ton/mio. kr. (62% reduktion ift. 2018)</p> <p>Inden 2050: CO₂-neutral investeringsportefølje</p> <p>Derudover har PensionDanmark også opsat specifikke reduktionsmål for CO₂-aftryk de øvrige aktivklasser, som kan ses på s. 60 i PensionDanmarks CSR-rapport for 2022.</p>
3	CO₂-intensitet	Investeringsmodtagende virksomheders drivhusgasemissionsintensitet	Ton/ mio. EUR	997	<p>Opgjort for børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer som summen af scope 1 + 2 + 3 for de to aktivklasser divideret med PensionDanmarks andel af virksomhedernes samlede omsætning.</p> <p>Indikatoren er opgjort for virksomheder med tilgængelige oplysninger vedr. scope 3 hvilket giver en dækning på ca. 40 pct. for børsnoterede virksomhedsobligationer og 75 pct. for børsnoterede aktier målt på AuM. Carbon intensitet illustrerer, hvor effektivt porteføljen skaber omsætning i forhold til udledningen af CO₂.</p>	<p>Trufne foranstaltninger: Der er ikke truffet specifikke foranstaltninger for CO₂-intensitet i 2022.</p> <p>Planlagte foranstaltninger og mål: Der er ikke planlagt specifikke foranstaltninger i 2023. Se ovennævnte reduktionsmål for højemissionssektorer under 'Scope 3'.</p>
4	Virksomheder aktive i sektoren for fossile brændstoffer	Andel af investeringer i virksomheder, der er aktive i sektoren for fossile brændstoffer	Pct.	9,2%	<p>Opgjort på baggrund af data fra MSCI for børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer.</p> <p>Den samlede indikator er opgjort som vægtet gennemsnit af aktie- og obligationsindikatoren vægtet for den gennemsnitlige beholdning i de 4 kvartaler i de to aktivklasser i 2022.</p>	<p>Trufne foranstaltninger: PensionDanmark evaluerer selskaber i den fossile sektor ud fra en model for olie og gas-sektoren, hvor vi fravælger at investere i de selskaber, som scorer dårligst i modellen. Vurderingen laves bl.a. ud fra selskabernes transitionsplaner og reduktionsmål.</p> <p>Den fossile sektor er en prioriteret sektor i vores aktive ejerskab. I 2022 har PensionDanmark strammet kravene til, hvad der skal til for at stemme for selskabernes transitionsplaner ved generalforsamlingerne.</p> <p>PensionDanmark investerer ikke i mineselskaber med en betydelig termisk kulproduktion (over 5% af omsætning), samt mineselskaber, der påbegynder ny udvinding af termisk kul. Derudover investerer vi ikke i selskaber med en væsentlig omsætning (over 5%) fra tjæresand.</p>

					<p>Planlagte foranstaltninger og mål: I 2023 vil der fortsat være et særligt fokus på selskaber i olie og gassektoren i det aktive ejerskab, herunder til selskabernes generalforsamlinger.</p> <p>Der vil derudover løbende i 2023 blive screenet for selskaber, der bryder med PensionDanmarks eksklusionskriterier ift. termisk kul, termiske kulminer og tjæresand.</p>		
5	Andel af ikkevedvarende energi	Andel af investeringsmodtagende virksomheders forbrug af ikkevedvarende energi og produktion af ikkevedvarende energi fra ikkevedvarende energikilder i forhold til vedvarende energikilder udtrykt i procent af de samlede energikilder	Pct.	71,8%	<p>Opgjort på baggrund af data fra MSCI for børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer.</p> <p>Den samlede indikator er opgjort som vægtet gennemsnit af aktie- og obligationsindikatoren vægtet af den gennemsnitlige beholdning i de 4 kvartaler i de to aktivklasser i 2022.</p>	<p>Trufne foranstaltninger: PensionDanmarks investeringsunivers er globalt, og da en stor andel af verdens energiforbrug stadig kommer fra ikkevedvarende energikilder, afspejles dette i vores investeringsportefølje.</p> <p>PensionDanmark investerer i vedvarende energi over hele verden, bl.a. gennem Copenhagen Infrastructure Partners, for at bidrage til dekarboniseringen af økonomien.</p> <p>I 2022 var PensionDanmark med til at finansiere en udbygning på 254 MW i ny kapacitet af vedvarende energi.</p> <p>Planlagte foranstaltninger og mål: For at bidrage til dekarboniseringen af økonomien har PensionDanmark opsat følgende mål for udvikling af ny kapacitet inden for vedvarende energi:</p> <p style="text-align: center;">2030: 800 MW ny kapacitet ift. 2021</p> <p>I 2023 vil PensionDanmark fortsat arbejde for at nå 2030-målet for udvikling af ny kapacitet af vedvarende energi.</p>	
6	Energiforbrugsintensitet i højemissions-sektorer	<p>Landbrug, skov og fiskeri</p> <p>Råstofudvinding</p> <p>Industri</p> <p>El, gas og varmeforsyning</p> <p>Vandforsyning og affaldshåndtering</p> <p>Bygge og anlæg</p> <p>Handel og reparationsindustri</p> <p>Transport</p> <p>Fast ejendom og udlejning</p>	<p>GWh/mio. EUR</p> <p>GWh/mio. EUR</p> <p>GWh/mio. EUR</p> <p>GWh/mio. EUR</p> <p>GWh/mio. EUR</p> <p>GWh/mio. EUR</p> <p>GWh/mio. EUR</p> <p>GWh/mio. EUR</p>	<p>1,6</p> <p>3,2</p> <p>0,8</p> <p>5,1</p> <p>1,5</p> <p>0,1</p> <p>0,3</p> <p>1,5</p> <p>0,4</p>	<p>Energiforbrug i GWh pr. mio. EUR i indtægter for investeringsmodtagende virksomheder.</p> <p>Opgjort på baggrund af data fra MSCI for børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer.</p> <p>De samlede indikatorer er opgjort som vægtet gennemsnit af aktie- og obligationsindikatoren vægtet af den gennemsnitlige beholdning i de 4 kvartaler i de to aktivklasser i 2022.</p>	<p>Trufne foranstaltninger: Der er ikke truffet foranstaltninger for energiforbruget i 2022.</p> <p>Planlagte foranstaltninger og mål: PensionDanmark har pt. ikke sat konkrete mål for energiforbruget i de noterede porteføljer. Vi arbejder derimod aktivt med energiforbruget i vores ejendomsportefølje, og det er et arbejde som vi vil fortsætte i 2023.</p> <p>Energiforbrug i højemissionssektorer adresseres indirekte i sektorreduktionsmålene, som kan ses under 'Scope 3' mål.</p>	
Biodiversitet	7	Aktiviteter, der påvirker biodiversitetsfølsomme områder negativt	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med anlæg/aktiviteter i eller tæt på biodiversitetsfølsomme områder, hvis disse investeringsmodtagende virksomheders aktiv-	Pct.	0,5%	<p>Opgjort på baggrund af data fra MSCI for børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer.</p> <p>Den samlede indikator er opgjort som vægtet gennemsnit af aktie- og obligationsindikatoren vægtet af den gennemsnitlige beholdning i de 4 kvartaler i de to aktivklasser i 2022.</p>	<p>Trufne foranstaltninger: Biodiversitet er et vigtigt tema for PensionDanmark, og det er derfor et prioriteret tema i det aktive ejerskab over for de selskaber, vi investerer i. Derfor stemmer PensionDanmark imod til generalforsamlinger for selskaber, som scorer lavt i Forest 500's benchmark.</p> <p>I 2022 har PensionDanmark desuden lanceret en Biodiversitetsstrategi for vores ejendomsportefølje med en række konkrete indsatser, der skal sikre at der</p>

		teter har en negativ indvirkning på disse områder.				er fokus på at styrke og bevare biodiversiteten og økosystemer. Planlagte foranstaltninger og mål: PensionDanmark underskrev desuden i 2021 <i>Finance for Biodiversity Pledge</i> , hvor vi forpligter os til at beskytte og genoprette biodiversiteten gennem vores finansielle aktiviteter og investeringer, og vi vil blandt andet samarbejde, engagere og vurdere vores indvirkning på biodiversiteten inden udgangen af 2024. Det arbejde vil fortsætte i 2023.
Vand	8	Udledning til vand	Ton/mio. EUR	105,1	Opgjort på baggrund af data fra MSCI for børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer. Den samlede indikator er opgjort som vægtet gennemsnit af aktie- og obligationsindikatoren vægtet af den gennemsnitlige beholdning i de 4 kvartaler i de to aktivklasser i 2022.	Trufne foranstaltninger: På grund af lav datadækning og svingende datakvalitet for denne indikator for 2022 vil PensionDanmark ikke træffe foranstaltninger på baggrund af denne indikator. Planlagte foranstaltninger og mål: Vandforbrug er et vigtigt fokusområde som en del af det samlede arbejde med natur i dialogen i aktivt ejerskab over for relevante virksomheder i investeringsporteføljen. Der er ikke planlagt konkrete foranstaltninger eller mål på vandforbrug, men det indgår som element i arbejdet med biodiversitet i 2023.
Affald	9	Farligt affald og radioaktivt affald	Ton/mio. EUR	8,9	Opgjort på baggrund af data fra MSCI for børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer. Den samlede indikator er opgjort som vægtet gennemsnit af aktie- og obligationsindikatoren vægtet af den gennemsnitlige beholdning i de 4 kvartaler i de to aktivklasser i 2022.	Trufne foranstaltninger: På grund af lav datadækning og svingende datakvalitet for denne indikator for 2022 vil PensionDanmark ikke træffe foranstaltninger på baggrund af denne indikator. Planlagte foranstaltninger og mål: Farligt og radioaktivt affald er et fokus i dialogen i aktivt ejerskab over for relevante virksomheder i investeringsporteføljen, og vil fortsat være det i 2023. Der er ikke fastsat mål for indsatsen.

Sociale og personalemæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettighederne og bekæmpelse af korrupktion og bestikkelse

Sociale og personalemæssige spørgsmål	10	Overtrædelser af FN's Global Compact-principper	Pct.	0,6%	Opgørelsen dækker børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer på baggrund af data fra MSCI. Den samlede indikator er opgjort som vægtet gennemsnit af aktie- og obligationsindikatoren vægtet af den gennemsnitlige beholdning i de 4 kvartaler i de to aktivklasser i 2022.	Trufne foranstaltninger: FN's Global Compact og OECD's Guidelines for Responsible Institutional Investors er nogle af de principper, som former PensionDanmarks arbejde med aktivt ejerskab. Overtrædelser af FN's Global Compact-principper tager PensionDanmark derfor alvorligt. Der har derfor været særlig fokus på disse virksomheder i det aktive ejerskab i 2022, herunder dialog med selskaberne, samt stemmeafgivning til selskabernes generalforsamlinger. Hvis et selskab over en længere periode ikke forbedrer sig eller er villig til at indgå i dialog, kan PensionDanmark vælge at frasælge sin andel i selskabet og udelukke det fra investeringsuniverset. Planlagte foranstaltninger og mål: I 2023 vil der fortsat være et særligt fokus på selskaber, som evt. bryder med FN's Global Compact Principper.
---------------------------------------	----	--	------	------	--	---

<p>11</p> <p>Mangel på processer og overholdelsesmekanismer til overvågning af overholdelsen af FN's Global Compact-principper</p>	<p>Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden politikker for overvågning af overholdelsen af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder eller mekanismer til behandling af klager med henblik på at imødegå overtrædelser af FN's Global Compact-principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder</p>	<p>Pct.</p>	<p>44,1%</p>	<p>Opgørelsen dækker børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer på baggrund af data fra MSCI.</p> <p>Den samlede indikator er opgjort som vægtet gennemsnit af aktie- og obligationsindikatoren vægtet af den gennemsnitlige beholdning i de 4 kvartaler i de to aktivklasser i 2022.</p>	<p>Trufne foranstaltninger: Som del af det aktive ejerskab i 2022 overvågede PensionDanmark selv. og gennem den investeringsetiske rådgiver Federated Hermes EOS, hvordan der sikres ordentlige processer og mekanismer for overholdelse af retningslinjer fra UN Global Compact, OECD og ILO hos de selskaber, vi har investeret i.</p> <p>Det kan derfor give anledning til udøvelse af aktivt ejerskab, f.eks. gennem dialog med henblik på at påvirke selskabet til at styrke deres processer.</p> <p>Planlagte foranstaltninger og mål: I 2023 vil der fortsat blive screenet og overvåget for ordentlige processer gennem det aktive ejerskab. Der er ikke fastsat specifikke mål.</p>
<p>12</p> <p>Lønforstel mellem kønnene</p>	<p>Gennemsnitlig ukorrigeret lønforstel mellem kønnene i de investeringsmodtagende virksomheder</p>	<p>Pct.</p>	<p>13,5%</p>	<p>Opgørelsen dækker børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer på baggrund af data fra MSCI.</p> <p>Den samlede indikator er opgjort som vægtet gennemsnit af aktie- og obligationsindikatoren vægtet af den gennemsnitlige beholdning i de 4 kvartaler i de to aktivklasser i 2022.</p>	<p>Trufne foranstaltninger: På grund af lav datadækning for denne indikator for 2022 har PensionDanmark ikke truffet direkte foranstaltninger på baggrund af dataen for denne indikator. Det har dog været et tema i det aktive ejerskab overfor selskaber i 2022.</p> <p>Planlagte foranstaltninger og mål: Arbejdsgælderrettigheder og diversitet er vigtige temaer for PensionDanmark, og transparens om lønforstel mellem kønnene er derfor et tema i det aktive ejerskab, som kan tages op i dialoger med virksomhederne i 2023.</p>
<p>13</p> <p>Kønsdiversitet i bestyrelsen</p>	<p>Forhold i gennemsnit mellem kvindelige og mandlige bestyrelsesmedlemmer i de investeringsmodtagende virksomheder, udtrykt i procent af alle bestyrelsesmedlemmer.</p>	<p>Pct.</p>	<p>33,6%</p>	<p>Opgørelsen dækker børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer på baggrund af data fra MSCI.</p> <p>Den samlede indikator er opgjort som vægtet gennemsnit af aktie- og obligationsindikatoren vægtet af den gennemsnitlige beholdning i de 4 kvartaler i de to aktivklasser i 2022.</p>	<p>Trufne foranstaltninger: Det er en prioritet for PensionDanmark i det aktive ejerskab at arbejde for en styrket kønsdiversitet i bestyrelserne hos de selskaber, som PensionDanmark investerer i. Da vi i 2022 stemte på selskabers generalforsamlinger, var kønsfordelingen i selskabernes bestyrelser derfor et fokusområde.</p> <p>Planlagte foranstaltninger og mål: PensionDanmark har derfor som mål, at der i bestyrelserne i de udviklede markeder skal være mindst 30 pct. kvinder (over de kommende år øges dette til mindst 40 pct. kvinder i overensstemmelse med EU's initiativer på området) og mindst én kvinde i bestyrelserne i de mindre udviklede markeder.</p> <p>Hvis det ikke er tilfældet, kan der udøves aktivt ejerskab, herunder ved at stemme imod bestyrelsesmedlemmer på selskabernes generalforsamlinger. Det vil være tilfældet i 2023.</p>
<p>14</p> <p>Eksposering for kontroversielle våben</p>	<p>Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben (personelminer, klyngeammunition, kemiske våben og biologiske våben)</p>	<p>Pct.</p>	<p>0%</p>	<p>Opgørelsen dækker børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer på baggrund af data fra MSCI.</p>	<p>Trufne foranstaltninger: PensionDanmark har løbende i 2022 modtaget screeninger af vores investeringer for eksposering for kontroversielle våben, primært gennem rådgivningsfirmaet Sustainalytics. På den baggrund er der udelukket selskaber, som er involveret i f.eks. antipersonelle miner og klyngevåben fra investeringsuniverset.</p> <p>Planlagte foranstaltninger og mål: Der vil fortsat blive screenet for eksposering mod kontroversielle våben i 2023.</p>

Indikatorer for investeringer i stater og supranationale organisationer

Miljø- mæs- sige	15	CO₂-intensi- tet for stater	Investeringsmod- tagende landes drivhusgasemissi- onsintensitet	Ton/ mio. EUR	536	CO ₂ -intensitet for stater er op- gjort pba. data fra MSCI, som har medtaget data for nationale territoriale emissioner fra ED- GAR og data for BNP fra Ver- densbanken.	<p>Trufne foranstaltninger: PensionDanmark har i 2022 overvåget og screenet løbende lande for CO₂-intensitet og medtager dette som input i investeringsbeslutninger.</p> <p>Planlagte foranstaltninger og mål: I 2023 vil der fortsat blive overvåget på CO₂-intensitet for stater, som PensionDanmark har investeret i. PensionDanmark investerer i en lang række Emerging Market-lande, som har et åbenlyst investeringsbehov, der medvirker til at gøre disse samfund mere bæredygtige. Dette investeringsbehov kan investorer som PensionDanmark hjælpe med at dække. Der vil derfor ikke blive sat specifikke mål for CO₂-intensitet for stater.</p>
				Antal			7
Sociale	16	Investerings- modtagende lande forbun- det med krænkelser af sociale ret- tigheder	Antallet af investe- ringsmodtagende lande forbundet med krænkelser af sociale rettigheder som omhandlet i internationale traktater og kon- ventioner, FN's principper og i gi- vet fald national lovgivning	Pct.	8%		

Indikatorer for investeringer i fast ejendom

Fossile brænd- stoffer	17	Fast ejendom involveret i fossile brændstoffer	Andel af investe- ringer i fast ejen- dom, der er invol- veret i udvinding, oplagring, trans- port eller fremstil- ling af fossile brændstoffer	Pct.	0,0%	Opgørelsen dækker over di- rekte investeringer i ejen- domme.	<p>Trufne foranstaltninger: PensionDanmarks ejendomsportefølje i 2022 bestod ikke af ejendomme, der er involveret i udvinding, oplagring, transport eller fremstilling af fossile brændstoffer.</p> <p>Planlagte foranstaltninger og mål: Der er ikke planlagt foranstaltninger i 2023 eller mål for denne indikator.</p>
				Pct.	43,5%	Opgørelsen dækker over inve- steringer i PensionDanmarks ejendomsportefølje med energi- mærke C eller lavere for byg- ninger bygget før 2021.	<p>Trufne foranstaltninger: PensionDanmark har udviklet et ambiti- øst program for bæredygtige tiltag for vores ejendomme, som stiller høje krav til vores nye byggerier.</p> <p>Planlagte foranstaltninger og mål:</p>

					<p>Som en del af vores program for bæredygtige tiltag har vi opsat et mål om <i>CO₂-neutralitet i 2032 for byggeriet</i>, som skal nås ved at alle nye byggerier som minimum bl.a. skal have en DGNB Guld-certificering og opfylde EU-taksonomiens krav.</p> <p>PensionDanmark har sat følgende mål for CO₂-udledninger i ejendomsporteføljen i 2030:</p> <p><i>CO₂-aftryk</i> (ton/mio. kr): <0,3</p> <p><i>CO₂-intensitet</i> (kg/m²): <6,9</p> <p>I 2023 vil der blive arbejdet videre med vores program for bæredygtige tiltag for nye bygninger.</p>
--	--	--	--	--	--

Supplerende indikatorer

Udledning af vand, affald og materiale	19	Skovrydning	Andel af investeringer i virksomheder uden en politik til bekæmpelse af skovrydning	Pct.	94,5	<p>Opgørelsen dækker børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer på baggrund af data fra MSCI.</p> <p>Den samlede indikator er opgjort som vægtet gennemsnit af aktie- og obligationsindikatoren vægtet af den gennemsnitlige beholdning i de 4 kvartaler i de to aktivklasser i 2022.</p>	<p>Trufne foranstaltninger: PensionDanmark har i 2022 aktivt arbejdet for at modarbejde afskovning, det er derfor et tema i vores aktive ejerskab i vores dialoger med virksomheder.</p> <p>Planlagte foranstaltninger og mål: I 2023 vil vi fortsætte med at inddrage skovrydning som tema i vores aktive ejerskab.</p>
Menneskerettigheder	20	Manglende due diligence	Andel af investeringer i enheder uden en due diligence-procedure med henblik på at identificere, forebygge, afbøde og imødegå negative indvirkninger på menneskerettigheder	Pct.	43,8%	<p>Opgørelsen dækker børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer på baggrund af data fra MSCI.</p> <p>Den samlede indikator er opgjort som vægtet gennemsnit af aktie- og obligationsindikatoren vægtet af den gennemsnitlige beholdning i de 4 kvartaler i de to aktivklasser i 2022.</p>	<p>Trufne foranstaltninger: Som del af det aktive ejerskab i 2022 overvågede PensionDanmark selv, og gennem den investeringsetiske rådgiver Federated Hermes EOS, hvordan der er sikret gode due diligence-processer for menneskerettigheder hos de selskaber, vi har investeret i.</p> <p>Det har derfor kunne give anledning til udøvelse af aktivt ejerskab, f.eks. gennem dialog med henblik på at påvirke selskabet til at styrke deres due diligence-processer.</p> <p>Planlagte foranstaltninger og mål: I 2023 vil vi fortsætte med at inddrage manglende due diligence som tema i vores aktive ejerskab.</p>

Beskrivelse af politikker for identifikation og prioritering af de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer

PensionDanmark ønsker, at vores investeringer generelt skal gøre en positiv forskel for samfund, mennesker og miljø. PensionDanmark har derfor en grundig proces for at overvåge, måle og evaluere vores investeringers indvirkning på bæredygtighedsfaktorer, og de indgår på lige fod med finansielle analyser i alle faser af investeringsprocessen. PensionDanmark rapporterer løbende om sit arbejde med at integrere og fremme bæredygtighed gennem investeringerne, og disse rapporter er offentligt tilgængelige. PensionDanmark ønsker at være åben og transparent over for alle interessenter, der ønsker at få kendskab til, hvordan PensionDanmark integrerer bæredygtighed i vores investeringer.

PensionDanmarks politik for integration af bæredygtighedsrisici i investeringsbeslutningsprocesser

mv. er godkendt af PensionDanmarks bestyrelse d. 19. maj 2021 og efterfølgende ændret d. 7. september 2022, og politikken kan læses i sin fulde længde [her](#).

› **Prioritering af de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer**

Som arbejdsmarkedspensionsselskab, der er oprettet af overenskomstpartnerne, er PensionDanmark særligt opmærksom på negative indvirkninger på arbejdstagerforhold og (køns-)diversitet i selskabernes forretningsførelse. Derudover er der et særligt fokus på at afbøde negative indvirkninger på klimaet og biodiversitet, idet PensionDanmark gør en stor indsats for at hjælpe virksomheder og samfund med at accelerere den grønne omstilling. PensionDanmark lægger endvidere afgørende vægt på at understøtte den officielle danske politik med at imødegå overtrædelser af menneskerettigheder og udbredelse af ulovlige våben efter Oslo- og Ottawakonventionerne.

På baggrund af PensionDanmarks disse fokusområder og prioritering af indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer, har PensionDanmark valgt at rapportere på supplerende indikatorer for politikskovrydning og manglende due diligence-processer for menneskerettigheder. Afskovning er et fokus, da det har en betydelig negativ og potentielt uopretteligt effekt på den globale biodiversitet, og derfor arbejder PensionDanmark som del af vores biodiversitetsfokus aktivt med afskovning som tema i vores aktive ejerskab over for selskaber, vi er investeret i.

Derudover er der valgt supplerende indikator for manglende due diligence-processer for menneskerettigheder, som udbygger PensionDanmarks fokus på menneskerettigheder, herunder arbejdstagerforhold og diversitet. Indikatoren er valgt, da den kan give indblik i arbejdet med menneskerettigheder hos leverandører i værdikæden til vores investeringer.

› **Proces for gennemførelse af politikkerne**

Udmøntningen af politikkerne for integration af bæredygtighedsrisici er forankret i samarbejde mellem investeringsafdelingen, ESG-teamet og jura. PensionDanmarks ESG-komité og bestyrelse vurderer desuden løbende om politikken udføres som tiltænkt.

Forud for en investering foretager PensionDanmark en grundig due diligence proces, hvor blandt andet den potentielle investerings mulige negative bæredygtighedsindvirkninger undersøges, og herunder vurderes det, hvordan investeringen løbende kan monitoreres. Alle investeringer screenes løbende for negative hændelser. På det børsnoterede område sker det i videst mulig omfang ved hjælp af eksterne leverandører, som er eksperter i at udføre denne type opgaver såsom MSCI, Federated Hermes og Sustainalytics. Derudover overvåger PensionDanmark selv direkte investeringer i unoterede selskaber og modtager løbende rapporter fra Fund Managers, som forvalter PensionDanmarks investeringer i Private Equity. Endelig er der løbende overvågning i danske og internationale medier om kontroversielle hændelser, der blandt andet omfatter brud på internationale konventioner om menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og involvering i kontroversielle våben, navnlig klyngebomber og anti-personelminer. Hvad angår sidstnævnte, modtager PensionDanmark kvartalsvise rapporter, der omfatter overvågning af såvel noterede som unoterede virksomheder.

› **Datadækning- og kvalitet**

PensionDanmarks rapportering på ESG-området udvikles løbende i takt med at både metoder og datagrundlag forbedres på tværs af aktivklasser og vi bidrager løbende til metodeudvikling for rap-

portering i danske og internationale fora. Da der er forskel på modenheden af data på de forskellige indikatorer, varierer datadækningen på aktivklasser for indikatorerne. For PAI-indikatorerne 1-14 og 19-20 dækkes derfor børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer. Derudover er der for PAI-indikatorerne 1-3 om drivhusgasudledninger dækning for *private debt* og *private equity*, ejendomme, realkredit og infrastrukturinvesteringer. For indikatorerne 15-16 er statsobligationer og for 17-18 er ejendomsporteføljen dækket.

PensionDanmark arbejder løbende for at forbedre datadækningen på PAI-indikatorerne. Dette ligner i forlængelse af vores arbejde de senere år med at øge dækningen af data på CO₂-udledninger for alle vores investeringer, hvor datadækningen har udviklet sig fra 25% dækning af den samlede investeringsportefølje i 2018 til 80% i 2022. Det understreger, at det tager tid at opbygge en god datadækning for hele investeringsporteføljen, særligt når der er tale om nye datapunkter. Det vil derfor være et fokuspunkt for PensionDanmark løbende at udvide datadækningen for PAI-indikatorerne; både ved at arbejde for mere data for de enkelte aktivklasser, men også at arbejde for at kunne inkludere flere aktivklasser i opgørelsen.

Nedenfor ses en tabel over datadækningen for de forskellige indikatorer for de inkluderede aktivklasser for hver indikator.

Datadækning for PAI 2022		
Indikator	Dækning for inkluderede aktivklasser	
1	Drivhusgasudledninger (Scope 1+2)	94%
	Drivhusgasudledninger (Scope 3)	67%
2	CO ₂ -aftryk	67%
3	CO ₂ -intensitet	67%
4	Virksomheder aktive i den fossile sektor	92%
5	Andel af ikke-vedvarende energi	91%
6	Energiforbrugsintensitet i højemissionssektorer	51%
7	Aktiviteter der påvirker biodiversitetsfølsomme områder negativt	82%
8	Vandemissioner	8%
9	Farligt affald	29%
10	Overtrædelse af UN Global Compacts 10 principper	62%
11	Mangel på processer og overholdelsesmekanismer til at overvåge overholdelse af UN's Global Compact 10 principper	91%
12	Gennemsnitlig lønforskel mellem kønnene	16%
13	Gennemsnitlig kvindeandel i bestyrelser	91%
14	Eksposering til kontroversielle våben	94%
15	CO ₂ -intensitet for stater	99%
16	Statsobligationer for lande forbundet med krænkelser af sociale rettigheder	100%
17	Fast ejendom involveret i fossile brændstoffer	100%
18	Energiineffektiv fast ejendom	100%
19	Skovrydningspolitik	92%
20	Manglende due diligence på menneskerettigheder	92%

Data for PAI-indikatorerne stammer hovedsagligt fra MSCI med undtagelse af data til PAI 16 (lande forbundet med sociale krænkelser), hvor data stammer fra en intern landemodell, og PAI 17 (fast

ejendom involveret i fossile brændstoffer) og PAI 18 (energiineffektive ejendomme), hvor data stammer fra en intern opgørelse af ejendomsporteføljen.

Det skal bemærkes, at datadækningen for PAI-indikator 8 (vandemissioner), 9 (farligt affald) og 12 (lønforskel mellem kønnene) er særlig lav. Dette sætter nogle begrænsninger for, hvor valide konklusioner der kan drages for disse indikatorer i 2022. Den lavere datadækning skyldes i høj grad dels, at rapporteringen for de fleste PAI-indikatorer er nye og dels, at rapporteringen i 2022 kun gælder den finansielle sektor, da der er ikke krav om, at virksomhederne skal rapportere på tilsvarende data. PensionDanmark vil derfor ikke konkludere håndfast på opgørelsen af PAI-indikatorer på nuværende tidspunkt, da datakvalitet og dækning er svingende for en række af indikatorerne. Vi forventer, at data bliver bedre i de kommende år, særligt når EU's nye direktiv om bæredygtighedsrapportering (*Corporate Sustainability Reporting Directive, 'CSRD'*) træder i kraft, da det vil stille større krav til virksomhedernes rapportering. Desuden efterspørger PensionDanmark øget transparens og mere pålidelig rapportering fra de virksomheder vi investerer i som del af vores aktive ejerskab.

Politikker for aktivt ejerskab

PensionDanmark indgår i dialog med myndigheder og andre interessenter om samfundsmæssige udfordringer, og om hvordan private investorer kan være med til at finde nye og innovative løsninger på dem. Det udvider på den ene side investeringsmulighederne for PensionDanmark, samtidig med at det bidrager til at få løst samfundsmæssige opgaver og udfordringer som fx formuleret i FN's verdensmål.

Screeningen af vores porteføljevirkomheder og det aktive ejerskab komplementerer og styrker målene om at sikre de bedst mulige afkast for vores medlemmer på lang sigt. Veldrevne virksomheder med styr på både de finansielle og ikke-finansielle risici reducerer risikoen for PensionDanmark som investor og kan øge værdien af investeringerne på sigt.

PensionDanmark screener løbende vores børsnoterede investeringer for overholdelse af retningslinjer for ansvarlige investeringer i forhold til blandt andet:

- Arbejdstager- og menneskerettigheder
- Miljø- og klimaforhold
- Korruption
- God selskabsledelse

Retningslinjerne bygger på generelt accepterede normer baseret på internationale konventioner og aftaler, herunder FN's menneskerettighedserklæring, ILO-konventionerne, FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv, Parisaftalen om klima, FN's 17 verdensmål m.fl.

Det aktive ejerskab udføres i praksis gennem dialog med udvalgte selskaber i aktieporteføljen og gennem stemmeafgivelse på selskabernes generalforsamlinger. Igennem vores dialoger tager vi hensyn til en række væsentlige negative bæredygtighedsvirkninger, der er materiel for de forskelligartede selskaber, såsom drivhusgasemissioner, biodiversitet, vandforbrug, samt sociale og medarbejdermæssige forhold. Når vi indgår i en dialog med selskaber i aktieporteføljen er formålet blandt andet at indgå i en proaktiv dialog, hvor vi forsøger at påvirke selskabet til at mindske deres

negative bæredygtighedsvirkninger, som i sidste ende øger værdiskabelsen for aktionærerne og samfundet generelt.

PensionDanmark udøver aktivt ejerskab gennem afstemninger på selskabernes årlige generalforsamlinger. Federated Hermes stemmer som hovedregel på vores vegne baseret på PensionDanmarks egen afstemningspolitik, mens PensionDanmark selv stemmer på danske selskabers og udvalgte globale selskabers generalforsamlinger.

Du kan læse mere om PensionDanmarks politik for aktivt ejerskab i børsnoterede selskaber her: <https://www.pensiondanmark.com/investeringer/politik-for-aktivt-ejerskab/>

PensionDanmark deltager også aktivt i den offentlige debat. Dialog med regeringer, offentlige instanser eller regulerende organer kan skabe rammerne for, at selskaberne mindsker deres negative bæredygtighedsvirkninger på eksempelvis drivhusgasemissioner, men regulering kan også skabe et mere gunstigt investeringsmiljø for investeringer i selskaber eller projekter, der fremmer den grønne omstilling af samfundet. Derfor deltager vi i høringer og giver feedback om bæredygtighedsregulering, men vi engagerer os også kollektivt igennem organisationer såsom vores brancheorganisation F&P eller andre samarbejdsplatforme.

I hver rapporteringsperiode vil PensionDanmark foretage en gennemgang for at vurdere, om der er en reduktion af de væsentlige negative påvirkninger. Hvis der ikke er tilstrækkeligt fremskridt i, vil tilgangen til aktivt ejerskab blive tilpasset med hensyn til valg af dialogtemaer, valg af virksomheder, som der føres dialog med, og selve dialogernes karakter, herunder eskaleringsstrategi og fastlæggelse af mål. Derudover kan PensionDanmark i yderste konsekvens ekskludere virksomheder fra vores investeringsunivers, hvis der ikke for selskabernes side opnås tilstrækkelige forbedringer.

Henvisninger til internationale standarder

Som en del af PensionDanmarks arbejde med at gøre verdens selskaber mere bæredygtige, samarbejder PensionDanmark med en mangfoldig vifte af institutioner. Det inkluderer blandt andet vores medlemskab af *Principals on Responsible Investment (PRI)*, *Net-Zero Asset Owner Alliance (NZAOA)*, *The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC)*, *Finance for Biodiversity (FFB)* med flere.

> Klima

PensionDanmarks retningslinjer for ansvarlige investeringer bygger blandt andet på Paris-aftalen om klima, som særligt vedrører PAI-indikatorerne nummer 1-6. PensionDanmark har forpligtet sig til at bidrage til målene i Paris-aftalen og opnå nettonul drivhusgasemissioner inden 2050. Som led i at nå denne målsætning, har vi sat delmål for dekarboniseringsmål for 2025 og 2030. Vores ambition om nettonul afhænger af, at alle sektorer i samfundet og økonomien gør deres del: politik, industrien, investorer og forbrugere. Vores forpligtelse er baseret på forventningen om, at regeringer vil følge deres egne forpligtelser til målene i Paris-aftalen.

Vores målsætninger er formuleret med udgangspunkt i NZAOAs *'Target Setting Protocol'*, som baserer sine krav på klimamodelleringen offentliggjort i IPCC's vurderingsrapport (AR6) udgivet i april

2022. Baseret på IPCC's scenarier uden og med lav overskridelse af 1,5°C, er der identificeret et globalt gennemsnitligt absolut krav om reduktion af drivhusgasemissioner i intervallet minus 22 – 32 pct. inden 2025 og minus 40 – 60 pct. inden 2030. Det udgående interval for målåret 2025 blev udviklet i 2020 og er derfor baseret på IPCC's rapport om 1,5°C, der blev udgivet i 2018. For at vurdere overensstemmelsen med scenariet måler vi porteføljernes CO₂-aftryk (scope 1 og 2 skaleret over EVIC) i forhold til baseline-året 2018. Vores standard datakilde er MSCI og Bloomberg.

PensionDanmark rapporterer pr. 31/12/2022 på CO₂-udledninger for ca. 80 pct. af investeringsporteføljen, eftersom vi i 2022 er begyndt at regne på realkreditobligationer. Godt 80 pct. af aktieinvesteringer og 40 pct. af børsnoteret virksomhedsobligationer består af selskabernes rapporterede nøgletal af rapporteret nøgletal. Tallene estimeres med udgangspunkt i klimaaftryk fordelt efter geografi og sektor (efter *Global Industry Classification Standard*) ud fra det foreliggende datagrundlag eller opregninger baseret på rapporterede data.

> **Sociale forhold**

PensionDanmark er et aktivt medlem af FN's Global Compact, og vi støtter OECD's retningslinjer for multinationale selskaber. FN's menneskerettighedserklæring og ILO's kernekonventioner danner grundlag for vores dialoger med de selskaber, vi investerer i. Screening for brud på retningslinjerne i investeringsuniverset sker løbende internt, men også i samarbejde med vores investeringsetiske samarbejdspartner, Federated Hermes EOS, og med hjælp af eksterne dataleverandører såsom MSCI og Sustainalytics.

Derudover overvåger PensionDanmark også selskabers involvering i kontroversielle våben, navnlig klyngebomber, anti-personelminer, kemiske våben og biologiske våben. Her modtager PensionDanmark omfangsrige kvartalsvise rapporter fra Sustainalytics, der omfatter overvågning af såvel noterede som unoterede virksomheder.

Arbejdet knytter sig særligt til PAI 10 (overtrædelser af UN Global Compact), PAI 11 (mangel på processer til overvågning af UN Global Compacts principper), PAI 13 (kønsdiversitet i bestyrelsen) og PAI 20 (due diligence procedurer ift. menneskerettigheder).

> **Biodiversitet**

Naturen leverer afgørende økosystemtjenester, der er fundamentale for menneskers trivsel og vores økonomiske velstand. Det er derfor vigtigt, at verdens virksomheder hjælper med at beskytte og genoprette disse økosystemer og dermed sikre modstandsdygtigheden og stabiliteten i den globale økonomi, som i sidste ende som universel ejer beskytter vores portefølje og sikrer langsigtet værdiskabelse. Derudover har aftaleteksten fra COP15 præsenteret investorer for en række muligheder for transformerende forandring for at imødekomme biodiversitetskrisen.

PensionDanmark underskrev i 2021 *Finance for Biodiversity Pledge*, hvor vi forpligter os til at beskytte og genoprette biodiversiteten gennem vores finansielle aktiviteter og investeringer, og vi vil blandt andet samarbejde, engagere og vurdere vores indvirkning på biodiversiteten inden udgangen af 2024. Derudover lader vi os inspirere af Task Force for Nature-Related Disclosures (TNFD) for at få input til, hvordan man skal tilgå dette emne fra et investorperspektiv, men også som en del af de aktive ejerskab med de selskaber, vi investerer i. PensionDanmark har været i direkte dialog med en række selskaber, der er stærkt afhængig af naturen. Det kan eksempelvis være selskaber, der importerer og eksporterer soja til hele verdenen, men det kan også være selskaber,

der er afhængige af vand i deres produktion. Derudover stemmer vi imod selskaber, som scorer lavt i Forest 500 benchmark, til disse selskabers generalforsamlinger.

I forbindelse med vores bestræbelser på at forhindre tab af biodiversitet og natur, sigter vi mod at mindske de væsentlige negative påvirkninger i forhold til biodiversitetsmålinger, der særligt vedrører PAI 7 (negative påvirkninger af biodiversitetsområder) og PAI 8 (udledning til vand) og den frivillige indikator om, hvorvidt selskabet har en politik for afskovning.

> **Selskabsledelse**

En række overordnede principper for god selskabsledelse og aktivt ejerskab er styrende for PensionDanmarks arbejde med aktivt ejerskab. De omfatter også PensionDanmarks retningslinjer for ansvarlige investeringer, der mere bredt adresserer miljømæssige, sociale og governance forhold og bygger på principperne i *OECD's Responsible Business Conduct for Institutional Investors* samt en række internationale konventioner og normer, anbefalinger fra UN Global Compact, hvor PensionDanmark er medlem, og FN's bæredygtighedsmål frem mod 2030.

Principperne og forventningerne er gældende for både danske og udenlandske selskaber. De ligger i forlængelse af anbefalingerne fra Komitéen for God selskabsledelse og de internationale Global Governance Principles fra ICGN (International Corporate Governance Network). Overordnet indebærer principperne, at børsnoterede selskaber skal drives med aktionærernes interesser for øje, og det aktive ejerskab skal:

- Sikre stærke strukturer for virksomheden, som bidrager til den langsigtede værdiskabelse.
- Være præget af gensidig tillid og respekt mellem aktionærer og bestyrelse.
- Give den daglige ledelse rum til at udføre sin ledelsesopgave.

God selskabsledelse er i princippet universel, men PensionDanmark anerkender, at der er forskellige tilgange til god selskabsledelse forskellige steder i verden. Derfor tages der geografiske hensyn – særligt når det kommer til den konkrete stemmeafgivning – hvor der lægges vægt på, om virksomheden bevæger sig i den rigtige retning.

PensionDanmark offentliggør alle afstemninger til generalforsamlinger på hjemmesiden én dag efter, at generalforsamlingen har fundet sted, og afstemningerne informeres af input fra Federated Hermes EOS og ISS. Arbejdet med at styrke selskabsledelsen i de selskaber, vi investerer i, knytter sig særligt til PAI 11 (mangel på processer til overvågning af UN Global Compact), 12 (lønforskel mellem kønnene) og 13 (kønsdiversitet i bestyrelsen).